

Apasen4 2020 Joh 1,1-10

Het evangelie van vandaag heeft in de traditie het opschrift meegekregen van 'de goede herder. Maar daarmee vernauwen we de blik, want er is niet alleen sprake van een herder, maar ook van een poortwachter, van vreemden, van dieven en rovers, van schapen en ja, ook van een deur. Een tafereel met heel wat personages en beelden. Te veel voor één preek.

Bij de preekvoorbereiding sprong dit keer het beeld van de deur er uit. Hoe kan het ook anders in deze tijd, waarin zoveel deuren gesloten zijn. Velen kunnen of mogen de deur niet uit of slechts heel beperkt, en anderen kunnen de deur niet in. Denk maar al die mensen in zorgcentra die niet mogen worden bezocht. Wij staan voor gesloten deuren en zij zitten achter een dichte deur.

Aanleiding om vandaag stil te staan bij het beeld van de deur in het evangelie en dat van de herder voor een andere keer te bewaren.

De deur, we hebben er dezer dagen moeite mee, omdat ze op het ogenblik vooral negatief wordt ervaren. Ze houdt ons ergens buiten of ze sluit ons ergens binnen. En in beide gevallen zijn we niet vrij. En geen van twee willen wij. We willen vrij in en uit kunnen gaan. En nu wij in deze dagen ook nog 75 jaar bevrijding gedenken, roept dat bij de oudsten onder ons ook nog andere beelden en herinneringen op. De strijd tegen corona vermengt zich met een andere strijd.

De deur, ze vormt dezer dagen voor menigeen een obstakel, en het is iets buiten ons dat voor een blokkade zorgt, iets dat een barrière opwerpt in onze bewegingsvrijheid. En her en der wordt aan die deur gemorreld en krijgen beleidsmakers te horen dat de deuren open moeten.

Maar laten we vandaag een ogenblik stilstaan bij de deur uit het evangelie. Wie weet, gebeurt er iets. Jezus zegt van zichzelf: 'ik ben de deur'. Hij zegt niet: 'Er is een deur die toegang geeft of afsluit, nee, 'ik ben de deur'. De deur is dus niet iets buiten hem, hijzelf is de deur. De toegang tot de schaapskooi wordt door niets of niemand versperd of geopend, hij zelf is de deur en het is aan hem om te openen of te sluiten. Daar doet niemand iets aan af.

Ík ben de deur'. Laat dat woord eens binnenkomen, sluit de deur er niet voor.

Ík ben de deur'. Een deur is er niet om gesloten te blijven, maar ze is er ook niet om almaar open te staan. Ze is een passage, een doorgang, die toegang geeft tot een beschutte plek of tot wijd land. Met dat beeld van de deur geeft Jezus zichzelf een heel dienende taak. Hij zet zichzelf niet in de kijker. Hij is er om mensen veilig binnen en buiten te laten. Toegang te geven tot de grazige weiden, tot de voorhoven van de Heer, en mensen beschutting te bieden onder Gods vleugels, in de schapstal, zodat hun leven veilig is tegen rovers en dieven. Toegang tot nieuw leven, zoals hij was voor de goede moordenaar. Toegang tot vergeving zoals de vader van de verloren zoon een deur voor de jongen was naar een nieuw bestaan.

Ík ben de deur'. Dat beeld gunt ons een blik in het innerlijk van Jezus. Daar tref je geen hoge muur, die mensen tegenhoudt of buitensluit, nee, daar tref je een hart dat zorg heeft voor al die mensenkinderen die zoeken naar een veilige plek onder Gods zon.

Ík ben de deur'. Dat is een mens die zich niet primair druk maakt over zelfbescherming, maar een die anderen helpt hun bestemming te vinden door deuren te openen of de poort te sluiten voor gevaar.

Ík ben de deur', dat woord wijst ons op een innerlijke vrijheid, op een bewoond worden door de Geest die leven geeft. Zo en niet anders is Jezus. Hij is geen politieagent, geen regelgever, maar hij is evenbeeld van de Vader, die vanaf den beginne de leven gevende is, degene die ons leven gunt en ruimte schept.

'Ik ben de deur,' waar die innerlijke deur ontbreekt, worden alle uiterlijke deuren een discutabel object. Het risico dreigt dat ze dan geen scharnierpunten zijn naar het leven, maar obstakels die toegang ontzeggen naar wijd land ofwel toegang openen naar oorden des doods. Soms is het nodig om een deur te sluiten om ongelukken of ziektes buiten te sluiten, maar wie niet weet te onderscheiden wanneer te openen en waar te sluiten, speelt met het leven.

'Ik ben de deur,' Jezus opent te allen tijde de deur naar het leven. Daartoe is hij gekomen, daartoe heeft hij zichzelf gegeven. Waar geen deur meer te vinden is, omdat wij alles hebben toegemetseld of hoge muren hebben gebouwd, zoekt hij naar de kleine opening om leven door te geven. Hij komt door gesloten deuren hebben we in de Paasverhalen gehoord, omdat niets of niemand ons kan scheiden van zijn liefde.

'Ik ben de deur.' Dat woord van de Heer is een uitgelezen kans voor ons om in deze tijd van gesloten deuren ons de vraag te stellen hoe het gesteld is met onze innerlijke deur. Doet zij haar werk goed of is er werk aan de winkel. Moet ze gesmeerd of gerepareerd? Doen we ze vaak genoeg open, voor wie sluiten we ze en waarom? En waarvoor gaan we ze uit? Voor geldklopperij, voor dwaas vertier of voor de opbouw van een ware gemeenschap?

'Ik ben de deur.' Bij Jezus stond hij wijd open en hij nodigt Jan en alleman aan zijn tafel om ze te winnen voor het grote gastmaal, maar soms ook sloot hij de deur om in de stilte van de nacht zelf rust en verkwikking te vinden in het stil gesprek met de Vader.

Wij zitten nog achter gesloten deuren al lijkt het erop dat ze voorzichtig weer open mogen. Zien we erop toe dat we niet in het oude patroon terugvallen, laat de leerschool van de afgelopen tijd niet vergeefs zijn geweest, maar veeleer een aanzet tot een nieuw verstaan van onze roeping als mens. Bidden wij dat wij door en met Jezus wijd land mogen betreden en dat wij zelf op onze beurt een deur zijn voor allen die toegang zoeken tot het leven onder Gods zon. AMEN.